

FISCAAL EN MEER

Practice note
**Eenmanszaak
of BV?**

Auteur:
Gied Jaspars MSc
Publicatiedatum:
April 2020

www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Sdu

Practice note

Eenmanszaak of BV?

Gied Jaspars MSc

Vroeg of laat krijgt vrijwel iedere ondernemer te maken met de vraag of de rechtsvorm van zijn bedrijf nog wel de juiste is. Vervelend genoeg bestaat er niet zoiets als de 'enig juiste rechtsvorm'. Op welke rechtsvorm de keuze ook valt, er zal vrijwel altijd sprake zijn van een compromis. Hoe het ook zij, de rechtsvorm van een bedrijf is zeker een onderwerp dat van tijd tot tijd aandacht verdient.

Inhoudsopgave

Aandachtspunten	4
Kiezen van de juiste rechtsvorm	5
Juridisch	
Fiscaal	6
Boekhouding en kosten	7
Aansprakelijkheid	8
Toekomstvoorzieningen	9
Eenmanszaak	10
Juridisch	
Fiscaal	11
boekhouding en kosten	
Aansprakelijkheid	13
Toekomstvoorzieningen	14
BV	16
Juridisch	
Wat is er ook al weer veranderd?	18
Fiscaal	21
Boekhouding en kosten	24
Aansprakelijkheid	25
Toekomstvoorzieningen	26
Hoe nu verder?	28
Van eenmanszaak naar BV	
Van BV naar eenmanszaak	31

Aandachtspunten

Juiste rechtsvorm?

Vroeg of laat krijgt vrijwel iedere ondernemer te maken met de vraag of de rechtsvorm van zijn bedrijf nog wel de juiste is. Vervelend genoeg bestaat er niet zoiets als de ‘enig juiste rechtsvorm’. Op welke rechtsvorm de keuze ook valt, er zal vrijwel altijd sprake zijn van een compromis. Hoe het ook zij, de rechtsvorm van een bedrijf is zeker een onderwerp dat van tijd tot tijd aandacht verdient.

Eenmanszaak en BV

In de bespreking zullen we ons beperken tot de twee rechtsvormen die in het midden- en kleinbedrijf (MKB) het meest voorkomen: de eenmanszaak en de BV. Dit gebeurt telkens aan de hand van vijf vaste thema's:

- 1 juridisch;
- 2 fiscaal;
- 3 boekhouding en kosten;
- 4 aansprakelijkheid; en
- 5 toekomstvoorzieningen.

Hoe nu verder?

Verder zullen we ingaan op de vraag: Hoe nu verder? De rechtsvorm die ooit als gegoten zat, kan immers in de loop van de tijd niet meer de juiste blijken te zijn. Een mogelijkheid is dan om de eenmanszaak in te brengen in een BV. Maar ook het omgekeerde, een terugkeer uit de BV, behoort tot de mogelijkheden.

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Kiezen van de juiste rechtsvorm

Deelname
economisch
verkeer

JURIDISCH

Ondernemers hebben veelvuldig te maken met andere ondernemers, zoals leveranciers of zakelijke dienstverleners als accountants, belastingadviseurs en afnemers. Deze afnemers kunnen ondernemers zijn, maar het kan ook gaan om particulieren. Ondernemers sluiten met die andere ondernemers en particulieren tal van overeenkomsten. Kortom: De ondernemer neemt deel aan het economische verkeer. Het deelnemen aan het economische verkeer heeft tal van rechtsgevolgen. Bedoelde rechtsgevolgen, maar soms ook onbedoelde.

VOORBEELD BEDOELDE RECHTSGEVOLGEN

Dakdekker A. sluit met een klant een overeenkomst om zijn dak te repareren. Deze overeenkomst heeft zowel voor de dakdekker als zijn klant een aantal gevolgen. A. is verplicht de overeengekomen werkzaamheden te verrichten en de klant is verplicht hiervoor de overeengekomen prijs te betalen. Als alles goed gaat zit de klant weer lekker droog en heeft A. een mooie omzet behaald. Dit zijn de beoogde rechtsgevolgen van de overeenkomst.

VOORBEELD ONBEDOELDE RECHTSGEVOLGEN

Dakdekker B. gebruikt bij het repareren van het dak, zonder dat hij het weet, een ondeugdelijk product. Gevolg is dat het dak na de reparatie nog harder lekt dan voorheen. B. is dan verplicht de reparatie alsnog op de juiste manier en met de juiste materialen uit te voeren. Bovendien is B. in principe verplicht eventuele andere door zijn klant geleden schade te vergoeden. B. kon er weliswaar niets aan doen dat hij een ondeugdelijk product verwerkte, maar hij is toch verplicht de problemen op te lossen. B. kan op zijn beurt de leverancier van de materialen weer aanspreken voor de door hem geleden schade.

De rechtsvorm van de onderneming kan op allerlei manieren gevolgen hebben voor de overeenkomsten die de onderneming sluit in de uitoefening van het bedrijf. Zo kan de vraag rijzen of het bedrijf wel gebonden is aan een overeenkomst als deze (onbevoegd) is gesloten door een werknemer. Om niet voor onaangename verrassingen te komen staan, is het verstandig rekening te houden met de juridische aspecten van de rechtsvorm. Het is belangrijk dat alles klopt. Niet alleen op papier, maar ook dat iedereen in het bedrijf zich feitelijk aan de regels houdt. Alleen dan blijven eventuele risico's binnen de perken en geniet het bedrijf de maximale bescherming die aan de rechtsvorm verbonden is.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

FISCAAL

Belasting betalen

Het betalen van belasting is in een moderne samenleving als de onze onvermijdelijk. Ook de winst uit onderneming is onderworpen aan belasting. Het is vaste rechtspraak dat iedere belastingplichtige het recht heeft om zijn zaken zo in te richten dat hij zo min mogelijk belasting betaalt. En hier komt het aspect rechtsvorm weer om de hoek kijken. Er zijn namelijk grote verschillen in de belastingdruk als de ondernemer als eigenaar van een eenmanszaak de winst geniet of als een BV de winst geniet. Door van rechtsvorm te veranderen is het mogelijk om zelf invloed uit te oefenen op de hoogte van de belastingdruk.

IB of vpb

Een ondernemer met een eenmanszaak betaalt over zijn winst uit onderneming inkomstenbelasting (art. 3.2 Wet IB 2001*). Er is hier sprake van een IB-onderneming. Bij een onderneming in de vorm van een BV is de winst uit onderneming belast met vennootschapsbelasting (art. 1 Wet Vpb 1969*). Er is dan sprake van een VPB-onderneming. Of de winst belast is met inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting hangt dus af van de rechtsvorm van de onderneming. Het verschil tussen het tarief in de inkomstenbelasting en het tarief in de vennootschapsbelasting is, zonder overdrijven, aanzienlijk te noemen.

Verschillen

Op het eerste gezicht lijkt het daarom zonder meer gunstig om een onderneming in een BV onder te brengen. Het verschil in tarief tussen de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting is echter maar een deel van het verhaal. Voor de IB-ondernemer gelden tal van faciliteiten (art. 3.74 Wet IB 2001*) die de effectieve belastingdruk sterk beïnvloeden. De inkomstenbelastingdruk op winst uit onderneming is daardoor veel lager dan de hoogte van het inkomstenbelastingtarief doet vermoeden.

Rekenmodel

Het bepalen van de optimale fiscale positie is sterk afhankelijk van de persoonlijke omstandigheden van de ondernemer en zijn gezin. Het maken van de juiste keuze vergt mede daarom een uitgebreide rekenexercitie waarin alle relevante omstandigheden zo veel mogelijk worden meegewogen. Het model “[Welke rechtsvorm is fiscaal het voordeligst*](#)” kan behulpzaam zijn bij het uitvoeren van deze rekenexercitie. Zoals met ieder model het geval is, kan aan het model een zekere ruwheid niet ontzegd worden. De uitkomsten van de berekening hebben geen absolute waarde, maar geven slechts een indicatie.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

BOEKHOUDING EN KOSTEN

Kosten

Het oprichten en in stand houden van een onderneming en zelfs het overdragen of beëindigen van een onderneming brengt kosten met zich mee. De ondernemer moet aan allerlei formaliteiten voldoen en aan het einde van het jaar moet er een boekhouding zijn. Dan moet de ondernemer ook de fiscale aangiften doen. De kosten die hieraan verbonden zijn, hangen af van de complexiteit van het bedrijf en van de persoonlijke situatie van de ondernemer. Hoe gecompliceerder de situatie is en hoe meer hij moet laten regelen, hoe hoger de kosten zullen uitvallen.

Het oprichten en in stand houden van een eenmanszaak brengt betrekkelijk weinig formaliteiten met zich mee en de daaruit voortvloeiende boekhouding en fiscale aangiften zijn betrekkelijk eenvoudig. De kosten van deze rechtsvorm zijn daarom betrekkelijk laag. Bij het oprichten en in stand houden van een BV komt veel meer kijken. Het spreekt voor zich, dat de werkzaamheden en de daaraan verbonden kosten navenant zijn. Deze kosten komen bovendien ieder jaar terug.

Het niet voldoen aan deze formaliteiten is ook al geen optie. Dat leidt alleen maar tot gezeur met de bank of met de fiscus omdat de cijfers niet kloppen. En ook als er onderlinge geschillen zijn, is het lastig als er geen betrouwbare boekhouding is om op terug te vallen. Wat verder een rol kan spelen, is dat aan het niet of niet op tijd voldoen aan de voorgeschreven formaliteiten verstrekkende gevolgen verbonden kunnen zijn. Een goed voorbeeld is het niet of te laat publiceren van de jaarstukken van een BV. Dit kan leiden tot persoonlijke aansprakelijkheid van de directeur/groootaandeelhouder. En dat was nou juist hetgeen men doorgaans wenst te voorkomen met het oprichten van een BV!

Administratie

In algemene zin kunnen we over de kosten van de administratie het volgende zeggen. Hoe omvangrijker en complexer de te verrichten werkzaamheden zijn, hoe hoger de kosten zullen uitvallen. Deze kosten mogen natuurlijk niet het doorslaggevende argument zijn bij het kiezen voor de ene of de andere rechtsvorm, maar het is wel iets om wel degelijk rekening mee te houden.

Noodzakelijk kwaad?

Tot besluit het volgende: veel ondernemers zien de boekhouding en alles wat daaraan vast hangt als een noodzakelijk kwaad. Een boekhouding kan veel meer zijn dan dat. Een goede boekhouding kan ook de basis zijn voor het nemen van allerlei ondernemersbeslissingen.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Het spreekt voor zich dat de boekhouding dan wel bij moet zijn. Aan een boekhouding die pas twee jaar na het einde van het boekjaar gereed is heeft niemand iets bij het nemen van belangrijke beslissingen.

AANSPRAKELIJKHEID

Aansprakelijkheid

Net als ieder mens moet ook een ondernemer instaan voor zijn daden. Als hij verplichtingen aangaat, dient hij deze na te komen en als hij schade veroorzaakt dient hij deze te vergoeden. Bij een ondernemer bestaat het vermogen zowel uit vermogen in de onderneming als uit privévermogen. Bij aansprakelijkheid van een ondernemer gaat het vooral om de vraag of een ondernemer met zijn privévermogen instaat voor de schulden van de onderneming. Ook voor het onderwerp van de aansprakelijkheid geldt dat de omvang van de aansprakelijkheid per rechtsvorm (sterk) verschilt. De eigenaar van een eenmanszaak is ook met zijn privévermogen aansprakelijk voor de verplichtingen van de onderneming. Bij een BV ligt dit anders. De ondernemer hoeft in privé niet op te draaien voor de schulden van de BV. Als het fout gaat is hij in principe alleen het bedrag dat hij op de aandelen gestort heeft kwijt.

Als voorbeeld de reparatie van een dak en het na afloop ontstaan van problemen. Als het goed is, is het bedrijf in staat de ontstane schade te dragen. De meeste ondernemers houden immers rekening met eventuele schadeposten en garantieverplichtingen. Zij reserveren hiervoor een deel van de winst van het bedrijf. Het eigen vermogen van het bedrijf dient dan als buffer voor toekomstige schadeposten. Zolang de buffer maar groot genoeg is, is er weinig aan de hand, de verliezen kunnen worden bestreden uit de aanwezige reserves.

Het is pas echt vervelend als de verliezen groter zijn dan de gereserveerde bedragen. Het eigen vermogen is dan negatief. Er ontstaan dan tekorten die de ondernemer op de een of andere manier moet aanvullen. De ondernemer kan dan vanuit zijn privévermogen geld in de onderneming inbrengen om zo het eigen vermogen weer op peil te krijgen. Hij kan ook bij de bank aankloppen voor een (aanvullende) financiering. Als dit lukt is het bedrijf voorlopig gered.

Als het bedrijf op enig moment echter niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen, zullen de schuldeisers zich verhalen op het vermogen van de onderneming. Zij kunnen de

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

machines en gebouwen verkopen om hun vorderingen voldaan te krijgen. Als ook dan nog geld tekort is, kunnen zij zich bij de eenmanszaak verhalen op het privévermogen van de ondernemer. Als de onderneming een BV is, blijft het bij het uitwinnen van het vermogen van de BV. Daarmee is de kous in principe af.

TOEKOMSTVOORZIENINGEN

Anw en AOW

Met de Algemene Nabestaandenwet (Anw) en de Algemene Ouderdomswet (AOW) is er een nabestaanden- en ouderdomsvoorziening op minimumniveau voor alle inwoners van Nederland. Zowel voor werknemers als voor ondernemers. Wie een voorziening wil hebben boven dit niveau, moet daar zelf voor zorgen. Mensen die in loondienst zijn bouwen in de meeste gevallen via hun werkgever een ouderdoms- en nabestaandenpensioen op. Ondernemers moeten hier zelf voor zorgen.

Voorzieningen

Zowel voor IB-ondernemers als voor VPB-ondernemers is het goed mogelijk om een nabestaandenvoorziening op te bouwen. Anders dan voor gewone werknemers geldt voor ondernemers dat zij zich steeds de vraag (moeten) stellen of zij het geld voor de pensioenvoorziening willen en kunnen missen. Deze ruimte is er lang niet altijd, of de IB-ondernemer benut die ruimte niet, waardoor veel ondernemers na hun pensionering met een laag pensioen komen te zitten.

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Eenmanszaak

JURIDISCH

Oprichtingseisen

*Verplicht
privévermogen*

Oprichtingseisen eenmanszaak De wet stelt geen eisen aan de oprichting van een eenmanszaak, de oprichting van een eenmanszaak is vormvrij. De ondernemer hoeft voor de oprichting geen (notariële) akte te laten opmaken, een ondernemer kan gewoon van start gaan. De beslissing om de onderneming van start te laten gaan is voldoende om de eenmanszaak tot stand te laten komen.

Inschrijving Kamer van Koophandel (KvK)

Inschrijving KvK

De ondernemer moet zijn onderneming wel inschrijven in het Handelsregister van de KvK ([art. 18 Hrw 2007*](#)). De ondernemer moet de eenmanszaak aanmelden door persoonlijk langs te gaan bij de KvK. Voor vrije beroepen en agrarische ondernemingen geldt de inschrijvingsplicht ook.

Belastingen

*Aanmelden
Belastingdienst*

De KvK regelt meteen de aanmelding als ondernemer bij de Belastingdienst. De Belastingdienst beoordeelt vervolgens op basis van de verstrekte gegevens voor welke belastingsoorten belastingplicht ontstaat en waarvoor de ondernemer aangifte moet doen.

Vertegenwoordigingsbevoegdheid

*Vertegenwoor-
digingsbevoegd-
heid*

De eigenaar van de eenmanszaak is degene die de onderneming vertegenwoordigt en namens de onderneming overeenkomsten mag aangaan. Als ook anderen kunnen handelen namens de eenmanszaak, kan de ondernemer aan hen een (algemene of beperkte) volmacht verstrekken. Denk bijvoorbeeld aan de echtgenoot van de ondernemer of aan een werknemer. Door deze volmacht in te schrijven in het Handelsregister kan de eigenaar van de eenmanszaak derden hieraan houden.

Aansprakelijkheid

Aansprakelijkheid

In juridische zin is geen onderscheid tussen het vermogen van de onderneming en het privévermogen van de ondernemer. Dit betekent dat de eigenaar van een eenmanszaak zelf aansprakelijk is voor alle (rechts)handelingen die hij binnen de eenmanszaak verricht. Zakelijke schuldeisers van de onderneming kunnen zich behalve op het vermogen van de onderneming ook verhalen op het privévermogen en omgekeerd kunnen privéschuldeisers zich behalve op het privévermogen ook op de bezittingen van de onderneming verhalen. Als de eenmanszaak failliet gaat, gaat de eigenaar ook persoonlijk failliet.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Continuïteit

Continuïteit

Een eenmanszaak eindigt als de ondernemer stopt met de onderneming, maar ook als de ondernemer overlijdt. Om ervoor te zorgen dat de onderneming ook na het overlijden van de ondernemer blijft bestaan, kan de ondernemer bij leven al regelen wie de onderneming voort mag zetten en onder welke voorwaarden. Zeker in het geval de onderneming naar één van de erfgenamen gaat, is het goed hier duidelijk over te zijn naar de andere erfgenamen. Bijvoorbeeld in een testament.

FISCAAL

Ondernemerschap IB

Het ondernemerschap voor de inkomstenbelasting komt uitgebreid aan bod in de practice note “[Ondernemerschap IB*](#)”. Hier wordt volstaan met een beknopte uiteenzetting.

Onderneming

Het starten van een eenmanszaak, ofwel het starten van een onderneming betekent dat de ondernemer ook in fiscale zin ondernemer wordt. Zowel in bedrijfseconomische zin als in fiscale zin is een onderneming een organisatie van kapitaal en arbeid waarmee door deelname aan het economisch verkeer winst wordt behaald. In zoverre is er weinig verschil tussen de bedrijfseconomische definitie van het begrip onderneming en het fiscale begrip onderneming, maar er zijn echter wel degelijk afwijkingen.

Zelfstandig beroep

Voor de belastingheffing is de uitoefening van een zelfstandig beroep hetzelfde als het drijven van een onderneming. Ook de werkzaamheden van een freelancer zijn in fiscale zin gelijk aan het exploiteren van een onderneming. Daarmee is duidelijk dat weliswaar sprake moet zijn van enig kapitaal, maar dat ook een geringe hoeveelheid kapitaal al voldoende kan zijn om de organisatie in fiscale zin als onderneming te beschouwen.

Het resultaat van de onderneming is, omdat er nu eenmaal geen afzonderlijke entiteit die los staat van de persoon van de ondernemer tot stand komt, belast bij de ondernemer. De Wet inkomstenbelasting stelt aan het ondernemerschap ook de eis dat de persoon van de ondernemer rechtstreeks is verbonden door de verplichtingen van de onderneming ([art. 3.4 Wet IB 2001*](#)). In die zin is de definitie van de ondernemer in fiscale zin minder ruim dan volgens het spraakgebruik. Het spraakgebruik zal immers ook iemand die zijn onderneming in de BV-vorm exploiteert, als ondernemer aanduiden.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Eisen ondernemerschap

De status van ondernemer is fiscaal zeer aantrekkelijk. De wet (de Wet Inkomstenbelasting 2001) stelt daarom aan het ondernemerschap de volgende eisen ([art. 3.4 Wet IB 2001*](#)):

- ondernemer is degene voor wiens rekening en risico de onderneming rechtstreeks wordt gedreven; en
- die rechtstreeks wordt verbonden voor verbintenissen betreffende die onderneming (rechtstreeks aansprakelijk is voor de schulden van de onderneming).

VOORBEELD

A. en B. zijn een echtpaar. Zij zijn in gemeenschap van goederen gehuwd. A. exploiteert een nagelstudio die in fiscaal opzicht een onderneming is. A. heeft voor haar nagelstudio een bedrijfspand gekocht en dit volledig ingericht. Op grond van het huwelijksgoederenrecht is B. eigenaar van de onverdeelde helft van het pand en de inrichting. Volgens het huwelijksgoederenrecht kunnen schuldeisers van A. ook B. aanspreken voor de schulden die A. in de onderneming maakt. Toch is B. geen ondernemer. Ook niet als hij werkzaamheden in de onderneming van A. verricht en daarvoor een beloning ontvangt.

Ondernemersaftrek IB

Ondernemersfaciliteiten en uren criterium

De ondernemersfaciliteiten komen uitgebreid aan bod in de practice note "[Ondernemersaftrek IB*](#)". Hier zal worden volstaan met een opsomming van de faciliteiten, met directe links naar de uitgebreide behandeling.

Uren criterium

De eigenaar van een eenmanszaak kan gebruikmaken van een aantal fiscale faciliteiten. Deze faciliteiten verlagen de winst, waardoor hij ook minder belasting hoeft te betalen. Om te voorkomen dat iedere ondernemer zonder meer toegang heeft tot deze faciliteiten geldt voor sommige faciliteiten de eis gesteld dat de ondernemer in voldoende mate in zijn onderneming actief is. De toets die hierbij van toepassing is, staat bekend als het uren criterium. Het uren criterium houdt in dat ([art. 3.6 Wet IB 2001*](#)):

- de ondernemer ten minste 1.225 uur per jaar besteedt aan de onderneming (dit is ongeveer 25 uur per week);
- de ondernemer meer dan 50% van zijn arbeidstijd besteedt aan de onderneming (deze eis geldt niet voor starters).

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Ondernemers- aftrek

Ondernemers voor de inkomstenbelasting kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor de ondernemersaftrek. De zogenoemde ondernemersaftrek vormt een aftrekpost op de winst uit onderneming in box 1.

De ondernemersaftrek is het gezamenlijke bedrag van:

- de zelfstandigenaftrek*
- de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk*
- de meewerkaftrek*
- de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid*
- de stakingsaftrek*

Doteren aan fiscale oude- dagsreserve

Verder komen ondernemers nog in aanmerking voor de [mkb-winstvrijstelling*](#) en kunnen zij een bedrag toevoegen ('doteren') aan de fiscale oudedagsreserve (FOR).

BOEKHOUDING EN KOSTEN

Een ondernemer is wettelijk verplicht een boekhouding bij te houden ([art. 52 AWR*](#)).

De manier waarop moet aansluiten op de aard en de omvang van de onderneming. De boekhouding van een eenmanszaak kan er betrekkelijk eenvoudig uitzien.

Aan het starten van een eenmanszaak gaan nauwelijks formaliteiten vooraf. Dit betekent (bijna) automatisch dat aan het starten van een eenmanszaak weinig kosten verbonden zijn. Er zijn geen oprichtingskosten of kosten van het opmaken van allerlei aktes. Kosten voor eventuele aan het starten van de onderneming voorafgaande adviezen hebben niets met oprichtingskosten van de eenmanszaak te maken. Het zijn immers kosten die zijn gemaakt ongeacht de rechtsvorm die uiteindelijk uit de bus komt.

Ook aan het in stand houden van een eenmanszaak hoeven weinig kosten verbonden te zijn. Een van de weinige wettelijke verplichtingen is dat de onderneming moet zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

AANSPRAKELIJKHEID

Geen scheiding vermogens

Een eenmanszaak is geen rechtspersoon en dus is er in juridische zin geen scheiding tussen het zakelijke vermogen en het privévermogen. Dit betekent dat de schuldeisers van de onderneming zich niet alleen kunnen verhalen op het vermogen van de onderneming, maar

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

ook op het privévermogen van de ondernemer. Omgekeerd geldt dat de privéschuldeisers van de ondernemer zich ook kunnen verhalen op het vermogen van de onderneming. Dit kan zowel een bedreiging voor de privésituatie van de ondernemer zijn als een bedreiging voor de continuïteit van de onderneming. Een gehuwde ondernemer kan dit deels regelen met de juiste huwelijkse voorwaarden. De ondernemer die als alleenstaande door het leven gaat, heeft deze mogelijkheden niet en zal afhankelijk van de risico's die aan de onderneming verbonden zijn, mogelijk kiezen om zijn onderneming in te brengen in de rechtsvorm van een BV.

Ondernemers moeten vaak een beroep op een bank doen om hun ondernemingsactiviteiten te financieren. Een bank gaat voor maximale zekerheid en zal bij een gehuwde ondernemer vaak willen dat de partner ook garant staat voor de financiering. Dat wil zeggen dat de bank van de onderneming de partner mede aansprakelijk kan stellen voor de rente en de aflossing van de lening. Op deze manier worden de huwelijkse voorwaarden toch nog doorkruist.

TIP De ondernemer kan met de bank op voorhand afspreken wanneer de bank de medeaansprakelijkheid van de partner door zal halen.

TOEKOMSTVOORZIENINGEN

*Oudedags-
voorzieningen
IB-ondernemer
Anw en AOW*

De oudedagsvoorziening komt uitgebreid aan bod in de practice note “[Oudedagsvoorzieningen IB-ondernemer*](#)”. Hier zal volstaan worden met een beknopte omschrijving.

Net als voor iedere andere inwoner van Nederland kan ook de eigenaar van een eenmanszaak op zijn pensioenleeftijd een AOW-uitkering tegemoetzien. Bij voortijdig overlijden voorziet de Anw meestal in een basisinkomensvoorziening voor de nabestaanden van de ondernemer.

*Aanvullende
oudedagsvoor-
ziening*

Als een ondernemer naast deze voorzieningen iets aanvullends wil, zal hij hier zelf actie voor moeten ondernemen. Hij kan verzekeringen of lijfrentes afsluiten, sparen, beleggen of gebruikmaken van de mogelijkheden van banksparen. Lijfrentepremies en de inleg op bankspaarproducten zijn in het geval van een pensioentekort tot maximaal de jaarruimte aftrekbaar. Daarboven geldt onder omstandigheden de zogeheten reserveringsruimte.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

FOR

De eigenaren van een eenmanszaak kunnen in de onderneming een oudedagsreserve (FOR) vormen (art. 3.67 Wet IB 2001*). Zij bouwen op deze manier geen pensioen op, maar kunnen zo in de onderneming sparen voor een oudedagsvoorziening. De reserve valt vrij ten gunste van de winst zodra de ondernemer stopt met de onderneming (en in sommige gevallen eerder). De vrijval van de reserve is belast, tenzij de ondernemer met het gespaarde bedrag een lijfrente of een bankspaarproduct aankoopt.

LET OP Op het moment van vrijval van de reserve moet voldoende geld aanwezig zijn om het gespaarde bedrag af te storten of de erover verschuldigde belasting te betalen.

VOORBEELD

Dakdekker A. stopt met zijn onderneming. Hij heeft een FOR van € 10.000. De FOR valt vrij en A. moet de FOR aan de winst toevoegen. Als voor hem een belastingtarief van 40% geldt, dan moet hij over de FOR € 4.000 belasting betalen. Hij kan ook kiezen om € 10.000 over te maken aan een bank of een verzekeraar voor het aankopen van een lijfrente of een bankspaarproduct. A. hoeft dan niet direct belasting te betalen. Dit hoeft hij pas te doen als de lijfrente of het bankspaarproduct tot uitkering komt. Als A. direct belasting wil betalen, moet hij € 4.000 beschikbaar hebben. In het andere geval € 10.000. De keuze hangt dus ook af van hoeveel geld aanwezig is.

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

BV

Flex-BV

De wettelijke regels die van toepassing zijn op de BV zijn op 1 oktober 2012 voor het laatst ingrijpend gewijzigd. Op die datum trad de Wet vereenvoudiging en flexibilisering BV-recht (de flex-BV) in werking. De bedoeling van de aanpassing van de wetgeving is om het gemakkelijker te maken een BV op te richten. Een groot aantal wettelijke regels die vóór 1 oktober 2012 golden voor de oprichting van een BV, zijn afgeschaft. Ook is het sinds oktober 2012 mogelijk om de statuten van de BV naar eigen behoefte in te richten. Een BV is daardoor flexibeler geworden.

JURIDISCH

BV

Rechtspersoon

Een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BV) is een rechtspersoon. Deze rechtspersoon heeft eigen rechten en verplichtingen. Het vermogen van de BV staat los van het privévermogen van de ondernemer. De ondernemer drijft de onderneming niet voor zijn rekening en risico, maar de rechtspersoon drijft de onderneming voor haar rekening en risico. Met het oprichten van een BV kan de ondernemer de risico's van het ondernemen beperken.

DGA

DGA

Bij een eenmanszaak noemen we de eigenaar de ondernemer. Bij een BV komen de ondernemingsactiviteiten voor rekening en risico van de BV, maar in het spraakgebruik noemen we de DGA (de directeur-groootaandeelhouder) vaak ook een ondernemer. Hij neemt als directeur immers de beslissingen en financieel wordt hij er ook beter van als de BV winstgevend is. Dit is ook zo bij een eenmanszaak en een samenwerkingsverband. Een BV is voor de ondernemer/DGA met name voordelig als het financieel slecht gaat met de BV.

Oprichtingseisen

Oprichtings-eisen

Voor het oprichten van een BV is een notariële akte vereist ([art. 2:175 BW*](#)). De oprichtingsakte van de BV bevat de statuten van de BV. Dit zijn de belangrijkste regels die voor deze BV gelden. Zo vermelden de statuten de naam, de vestigingsplaats, het doel van de BV, de omvang van het aandelenkapitaal, de verdeling van de aandelen en de bevoegdheden die aandeelhouders aan de aandelen kunnen ontleen.

Een BV kent verschillende onderdelen, zoals het bestuur en de algemene vergadering. De meeste BV's hebben echter maar één aandeelhouder. In dat geval is de enig aandeelhouder tegelijkertijd directeur én enig bestuurder én vormt hij in zijn eentje de algemene vergadering.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

De verhouding tussen de verschillende onderdelen van een BV is aan regels gebonden. Zelfs als alles in één hand is! Deze regels zijn neergelegd in de wet en in de statuten van de BV. Het niet naleven van de regels kan verstrekkende gevolgen hebben.

Inschrijvingsplicht

Inschrijvingsplicht

Vertegenwoordigers van de BV moeten de BV en de onderneming die de BV uitoefent, inschrijven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK) ([art. 18 Hrw 2007*](#)). De notaris regelt deze inschrijving bij de oprichting van de BV.

Deponeren jaarstukken

Deponeren jaarstukken

Voor een BV geldt de verplichting om ieder jaar een verkorte versie van de jaarstukken van de BV bij de KvK te deponeren ([art. 19 Hrw 2007*](#)).

Vertegenwoordigingsbevoegdheid

Vertegenwoordigingsbevoegdheid

De BV is een rechtspersoon en kan op grond daarvan niet zelf handelen. Het zijn de bestuurders die de feitelijke handelingen en rechtshandelingen verrichten en zij zijn dus de vertegenwoordigers van de BV.

Aansprakelijkheid

Aansprakelijkheid

Omdat de BV een rechtspersoon is, heeft zij eigen rechten en verplichtingen ([art. 2:3 BW*](#)). De BV drijft de onderneming voor haar rekening en risico en de BV is net als iedere ondernemer verplicht een deugdelijk product of een deugdelijke dienst te leveren. De BV is hiervoor met haar hele vermogen aansprakelijk. Toch kan het verstandig zijn om voor dit risico een verzekering af te sluiten.

De bestuurders van de BV (veelal de directeur-groootaandeelhouder/DGA) handelen in naam van de BV en sluiten bijvoorbeeld contracten namens de BV en kopen vastgoed, enz. De aansprakelijkheid voor deze rechtshandelingen berust bij de BV die met haar gehele vermogen instaat voor haar verplichtingen. Schuldeiser kunnen een DGA in beginsel niet aanspreken voor de verplichtingen van de BV. Als de BV failliet gaat, is de DGA 'slechts' het bedrag kwijt dat hij op de aandelen heeft gestort en niet zijn privévermogen.

Bestuurdersaansprakelijkheid

Toch kan de DGA wel op sommige punten persoonlijk in privé aansprakelijk zijn om misbruik van de BV-structuur te voorkomen. Dit is aan de orde bij een moedwillig, slecht gevoerd

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

bestuur. Daarnaast kan de Belastingdienst in sommige gevallen de DGA aansprakelijk stellen voor belasting- en premieschulden van de BV. Ook het aangaan van leningen door de BV kan tot persoonlijke aansprakelijkheid van de ondernemer leiden. In veel gevallen is de bank namelijk niet bereid een financiering aan een BV te verstrekken als de DGA niet medeaansprakelijk is voor deze lening.

Continuïteit

Continuïteit

De onderneming van een BV stopt niet bij het overlijden van de DGA. De BV blijft gewoon bestaan. Uiteraard valt in veel gevallen de ondernemer wel weg en moeten de erfgenamen een opvolger zoeken. Het is verstandig om bij leven, bijvoorbeeld in een testament, te regelen wie de opvolger wordt en onder welke voorwaarden.

WAT IS ER OOK AL WEER VERANDERD?

Flex-BV

Een belangrijk gevolg van het invoeren van de Wet vereenvoudiging en flexibilisering bv-recht (stb-2012-299) (op 1 oktober 2012) is dat minder toezicht vooraf vereist is, maar dat meer controle achteraf plaatsvindt met meer kans op privéaansprakelijkheid voor de directie. We vatten de belangrijkste veranderingen kort samen en zullen sommige veranderingen nog uitgebreider behandelen.

De belangrijkste veranderingen zijn:

- de hoogte van het kapitaal van de BV mogen de oprichters zelf bepalen;
- voor oprichting van een BV is geen bank- of accountantsverklaring meer vereist;
- het is niet meer verplicht om in de statuten een regeling op te nemen die bepaalt dat aandeelhouders die hun aandelen willen verkopen, deze eerst te koop moeten aanbieden aan de medeaandeelhouders (de 'blokkeringsregeling');
- het is nu mogelijk om aandelen te hebben zonder stemrechten;
- omgekeerd is het ook mogelijk om aandelen te hebben zonder winstrechten;
- schuldeisers kunnen niet meer tegen een vermindering van het aandelenkapitaal van de BV in verzet komen;
- het is de BV toegestaan om kredieten te verstrekken voor de aankoop van eigen aandelen;
- uitkeringen aan aandeelhouders moeten de aandeelhouders ter beoordeling voorleggen aan de directie. Na de goedkeuring van de directie mag de BV de uitkeringen aan de aandeelhouders doen.

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Minimum- kapitaal

Geen minimumkapitaal meer

De oprichter is niet meer verplicht om een bedrag van € 18.000 aan aandelenkapitaal te storten. De oprichter, veelal ook de DGA, kan nu zelf bepalen hoe groot het geplaatste aandelenkapitaal moet zijn. Een bedrag van € 1 als aandelenkapitaal behoort dus tot de mogelijkheden.

Toch heeft een BV ook middelen nodig om de onderneming te kunnen starten. Als dit niet gebeurt door storting van aandelenkapitaal, zal de BV geld moeten lenen. Een bank zal niet zonder meer geld willen verstrekken aan een BV met een eigen vermogen van € 1 omdat er weinig zekerheden zijn in het geval de BV niet kan voldoen aan haar betalingsverplichtingen.

Het is wel mogelijk om bij oprichting al een hoger aandelenkapitaal uit te geven zonder dit direct vol te storten. De oprichter en de BV kunnen overeenkomen dat de aandeelhouder het geld pas hoeft over te maken als de BV daarom vraagt. Bij de oprichting is het dus wel belangrijk om een planning te maken van hoeveel geld de BV nodig zal gaan hebben.

Bank- en accountantsverklaring

Bank- en accountantsverklaring niet nodig

Het is bij de oprichting niet meer nodig een bank- of accountantsverklaring te overleggen bij de notaris. Dit zorgt voor minder kosten en maakt ook dat de oprichting sneller een feit is.

Afschaffing blokkeringsregeling

Afschaffing verplichte blokkeringsregeling

In de statuten van de BV mogen de oprichters voortaan bepalen dat in alle gevallen ieder van de aandeelhouders zijn aandelen vrij mogen overdragen aan derden (geen blokkeringsregeling). Dit dus zonder toestemming van de andere aandeelhouders of zonder deze eerst aan hen te koop aan te bieden. Het kan dus zomaar gebeuren dat de overblijvende aandeelhouders met een onbekende die ook nog iets te zeggen heeft in de besluitvorming, aan tafel komen te zitten.

Om dit te voorkomen, kunt u door de notaris in de statuten tóch een blokkeringsregeling op laten nemen. Het is ook mogelijk dit zonder notaris vast te leggen in een onderlinge, afzonderlijke aandeelhoudersovereenkomst.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Beperkte winstrechten

Aandelen met beperkte winstrechten

De winst die de BV behaalt, komt ten goede aan de aandeelhouders. De algemene vergadering mag bepalen welk deel van de winst de BV reserveert en welk deel de BV als dividend uitkeert aan de aandeelhouders.

Tegenwoordig is het mogelijk om in de statuten te bepalen dat een bepaald soort aandelen niet meedeelt in de winst. Houders van die aandelen hebben dan geen recht op een dividenduitkering. Uiteraard hebben ze wél alle andere rechten die aan aandelen zijn verbonden, zoals het stemrecht. **Tip.** Dit levert bijvoorbeeld voordeel op bij een bedrijfsopvolging binnen de familie. Vader behoudt door aandelen met enkel stemrecht de meeste zeggenschap, maar de winst komt geheel ten goede aan de zoon die aandelen heeft met winstrechten.

Stemrecht

Stemrecht

Ieder aandeel geeft normaal gesproken recht op het uitbrengen van één stem. Het is mogelijk dat aan bepaalde aandelen meerdere stemmen worden toegekend. Verder is het nu mogelijk om stemrechtloze aandelen uit te geven. De houders daarvan hebben, zoals andere aandeelhouders, recht op een dividenduitkering, mogen een algemene vergadering bijwonen en mogen daarin het woord voeren. Omdat ze geen stemrecht hebben, mogen ze niet deelnemen aan de besluitvorming.

TIP Stemrechtloze aandelen kunnen zowel voor externe financiers als voor werknemers interessant zijn. Ze hebben recht op een dividenduitkering (= rendement) en mogen de algemene vergadering bijwonen zodat ze volledig op de hoogte zijn van hetgeen binnen het bedrijf gebeurt. De DGA is dan de enige die aandelen heeft waaraan stemrechten zijn toegekend én hij is de enige die bepaalt wat er in het bedrijf gebeurt.

Uitkeringstoets

Uitkeringstoets

In geval van uitkering van dividend, terugbetaling van kapitaal of inkoop van eigen aandelen moet de directie een uitkeringstoets doen ([art. 2:216 BW*](#)).

Algemene vergadering

Tevens is een besluit vereist van de algemene vergadering (AV). Maar voordat het besluit van de aandeelhouders mag worden uitgevoerd, moet de directie een besluit nemen.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Het bestuur van een BV mag niet meewerken aan een dividenduitkering als hierdoor de belangen van de schuldeisers in het gedrang komen. Indien de BV na de uitkering de schuldeisers niet meer kan betalen, kunnen schuldeisers van de BV de bestuurders hoofdelijk aansprakelijk (dus ook in privé) stellen voor het tekort dat door de uitkering is ontstaan.

De periode waarover de beoordeling zich zal moeten uitstrekken, is in principe één jaar. Om bewijsproblemen achteraf te voorkomen, is het belangrijk het besluitvormingsproces en de gronden die geleid hebben tot de uitkomst van de uitkeringstoets bij uitkeringen vast te leggen in een schriftelijke verklaring.

TIP Het is raadzaam om twee afzonderlijke besluiten op papier te zetten als de BV dividend uitkeert, te weten:

- 1 een besluit dat genomen is door de algemene vergadering; en
- 2 een besluit dat genomen is door de directie.

Dit geldt óók voor de DGA die enig aandeelhouder en enig directeur is.

TIP Als de directie niet precies weet of wordt voldaan aan de uitkeringstoets, is het raadzaam een financieel adviseur in de arm te nemen. Ook kan met behulp van de rekenmodellen: “[Liquiditeitstoets dividenduitkering*](#)” en “[Vermogenstoets dividenduitkering*](#)” een goede inschatting worden gemaakt van de ruimte die er is om een dividenduitkering te doen.

TIP Door het maken van deze berekeningen kan de bestuurder achteraf aantonen dat hij niet over één nacht ijs is gegaan en dat wel degelijk een goede toetsing heeft plaatsgevonden. Dit zorgt ervoor dat het risico op aansprakelijkstelling sterk afneemt.

FISCAAL

Als de oprichting van een BV een feit is, komen diverse belastingsoorten om de hoek kijken. De BV en haar aandeelhouders krijgen onder andere te maken met de inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de omzetbelasting en de loonbelasting.

Inkomstenbelasting

Aandelen kunnen op verschillende manieren relevant zijn voor de inkomstenbelasting. Hier wordt kort ingaan op het aanmerkelijk belang ([art. 4.6 Wet IB 2001*](#)) en de terbeschikking-

*Inkomsten-
belasting*

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

stellingsregeling (art. 3.92 Wet IB* 2001). Deze komen uitgebreid aan bod in respectievelijk de volgende practice notes: “Aanmerkelijk belang (fictief, aandelen, overige rechten, gelijkstellingen)*”, “Aanmerkelijk belang (inkomen)*” en “Terbeschikkingstellingsregeling*”.

Aanmerkelijk belang

Het aanmerkelijk belang is voor de inkomstenbelasting belast in box 2. Dit betekent dat reguliere voordelen, zoals dividenduitkeringen, belast zijn tegen box 2-tarief in de inkomstenbelasting. Dit tarief was sinds 2001 25%, maar wordt sinds 2020 in stappen verhoogd, naar 26,25% in 2020 en 26,90% in 2021. Verder zijn zogenaamde ‘vervreemdingsvoordelen’ ook belast tegen hetzelfde tarief. Dit is aan de orde als de dga winst maakt bij bijvoorbeeld de verkoop van de aandelen.

Er is sprake van een aanmerkelijk belang als een natuurlijk persoon (art. 4.6 Wet IB 2001):

- alleen of samen met zijn partner; en
- direct of indirect; en
- voor ten minste 5% van het geplaatste kapitaal; en
- aandeelhouder is in een vennootschap waarvan het kapitaal geheel of ten dele in aandelen is verdeeld.

Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een DGA.

Terbeschikking- stellingsregeling

De terbeschikkingstellingsregeling (‘tbs-regeling’) speelt onder andere wanneer een ondernemer vermogensbestanddelen ter beschikking stelt aan een BV waarin hij of een met hem verbonden persoon (zoals de partner van de ondernemer) een aanmerkelijk belang heeft. Op de tbs-regeling is fiscaal een soort winstregime van toepassing. De opbrengsten minus de kosten zijn belast, de boekwinst is belast en eventuele verliezen zijn aftrekbaar in box 1 tegen het progressieve tarief. Door de tbs-winstvrijstelling blijft een deel van de inkomsten uit de tbs-regeling buiten de belastingheffing.

LET OP Door de uitgifte van bijzondere soort aandelen kan een situatie ontstaan waardoor de tbs-regeling van toepassing is.

Vennootschapsbelasting

Vennootschaps- belasting

De winst die de BV behaalt, is belast met vennootschapsbelasting (art. 1 Wet Vpb 1969). De vennootschapsbelasting kent twee tarieven, voor de winst tot en met € 200.000 en voor de winst boven € 200.000.

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Door het nieuwe BV-recht van de flex-BV verandert er niets voor de belastingplicht van de vennootschap. Toch heeft het nieuwe BV-recht wel invloed op specifieke regelingen in de vennootschapsbelasting, zoals de deelnemingsvrijstelling en de fiscale eenheid. Deze komen uitgebreid aan bod in de practice notes “[Deelnemingsvrijstelling*](#)” en “[Fiscale eenheid Vpb*](#)”.

Deelnemingsvrijstelling

De deelnemingsvrijstelling regelt dat een vennootschap die een deelneming heeft van 5% of meer in een andere vennootschap, over ontvangen dividenden niet (nogmaals) belasting hoeft te betalen. De dochtermaatschappij heeft immers al belasting betaald. Ook vermogensresultaten (zoals het verkoopresultaat en resultaten bij onderlinge transacties) die zijn behaald met een deelneming, vallen onder de deelnemingsvrijstelling.

Fiscale eenheid

Een fiscale eenheid kan slechts tot stand komen als een BV (de moedermaatschappij) zowel de juridische als de economische eigendom bezit van ten minste 95% van de aandelen in het nominaal gestorte kapitaal van een andere belastingplichtige (dochtermaatschappij). De belangrijkste reden om een fiscale eenheid aan te gaan, is om de winsten en verliezen van alle tot de eenheid behorende vennootschappen onderling te kunnen verrekenen.

Binnen het BV-recht is het mogelijk dat stemrecht en aandelenbezit uiteen gaan lopen. De wetgeving voor de fiscale eenheid eist dat de moedermaatschappij 95% van de stemrechten in de dochter bezit en tevens ten minste 95% van de aandelen in het nominaal gestorte kapitaal. De aandelen die de moedermaatschappij bezit, moeten dus recht geven op ten minste 95% van de winst én 95% van het vermogen én 95% van het stemrecht.

LET OP Uiteraard is het van groot belang om bij wijzigingen in het aandelenbezit goed in de gaten te houden of de fiscale eenheid niet verbreekt, omdat de verbreking van een fiscale eenheid flinke financiële gevolgen kan hebben.

Loonbelasting

Loonbelasting

Een DGA is economisch gezien een ondernemer en anderzijds een soort van werknemer. Een DGA is verplicht een salaris te genieten uit de BV. Voor de BV vormt dat salaris een kostenpost die aftrekbaar is van de winst. De BV houdt op het salaris loonheffing in dat geldt als voorheffing van de inkomstenbelasting.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Gebruikelijk loon

Door het verschil in het tarief van de vennootschapsbelasting en de loon-/inkomstenbelasting kan het interessant zijn om een zo laag mogelijk salaris te betalen. In dat geval is echter de gebruikelijkloonregeling ([art. 12a Wet LB 1964*](#)) van toepassing en moet de DGA een salaris genieten uit de BV dat niet in belangrijke mate afwijkt van hetgeen in zakelijke verhoudingen gebruikelijk is en dat minimaal gelijk moet zijn aan het in de wet gestelde minimum. Bij een salaris van minder dan dit minimum moet de DGA bewijzen dat die beloning zakelijk is. Bij een salaris van meer dan dit minimum is het aan de Belastingdienst om te bewijzen dat de BV het salaris hoger moet vaststellen. De gebruikelijkloonregeling komt uitgebreid aan bod in de practice note "[Gebruikelijk loon dga*](#)".

LET OP De partner van de DGA valt ook onder deze regeling als hij/zij werkzaamheden verricht voor de betreffende BV.

LET OP Werknemers die via personeelsparticipatie stemrechtloze aandelen hebben gekregen, kunnen op basis van de soort aandelen een aanmerkelijk belang verkrijgen. Zij zullen dan ook onder de gebruikelijkloonregeling vallen.

BOEKHOUDING EN KOSTEN

Kosten aktes

Kosten aktes

Aan het oprichten van een besloten vennootschap zijn kosten verbonden. Met name de notaris die de akte opmaakt en passeert, een aandelenregister opstelt en de verdere formaliteiten zoals de inschrijving bij de Kamer van Koophandel verzorgt. Als een ondernemer een bestaande onderneming inbrengt in een BV is vaak ook sprake van onroerende zaken die de ondernemer moet inbrengen. Ook hiervoor dient de notaris aktes op te stellen. En ook hieraan zijn uiteraard kosten verbonden.

Advieskosten

Advieskosten

Het inbrengen van een bestaande onderneming in een BV is maatwerk. Aan de begeleiding door een accountant en/of een belastingadviseur zijn kosten verbonden. Reken erop dat dit (eenmalig) minstens enkele duizenden euro's kost.

Inschrijving Kamer van Koophandel

Inschrijving KvK

Een BV dient te zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Hetzelfde geldt voor de door de BV gedreven onderneming.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Administratie

Administratie

De boekhouding van een BV moet aan allerlei wettelijke eisen voldoen en is daarom complexer dan die van een eenmanszaak. Ook dient de BV publicatiestukken op te maken. De publicatiestukken komen bij de Kamer van Koophandel te liggen. Iedereen kan ze daar inzien. Iedereen kan er dus op eenvoudige wijze achter komen hoe de onderneming ervoor staat.

Holding

Eigen concern

Eén BV is geen BV wordt wel eens gezegd. Dat komt omdat in veel gevallen de ondernemer nog meer kan profiteren van de voordelen van de BV-vorm als een structuur tot stand komt met (in ieder geval) een holding en een werkmaatschappij. Uiteraard brengt het tot stand brengen en in stand houden van een dergelijke structuur kosten met zich mee. Deze kosten zijn - hoe kan het anders - hoger dan de kosten van een enkelvoudige BV. Dit komt uitgebreid aan bod in de practice note "[Werken met een holding*](#)".

Aansprakelijkheid

AANSPRAKELIJKHEID

Een BV is een rechtspersoon. Dit betekent dat een BV eigen rechten en verplichtingen heeft ([art. 2:3 BW*](#)). De rechtspersoon heeft ook eigen belangen die losstaan van de belangen van de aandeelhouders of de bestuurders.

De rechtspersoon kan, vertegenwoordigd door zijn bestuur, zelfstandig rechtshandelingen verrichten. De aansprakelijkheid voor deze rechtshandelingen berust bij de BV die met haar gehele vermogen instaat voor haar verplichtingen. De BV exploiteert de onderneming voor haar rekening en risico. Dit wil zeggen dat schuldeisers het bestuur/de DGA in beginsel niet kunnen aanspreken voor de verplichtingen van de BV. Als het fout gaat met de onderneming, is de DGA dan 'slechts' het bedrag kwijt dat hij op de aandelen heeft gestort.

Het privévermogen van de ondernemer (de DGA) blijft dus normaal gesproken buiten schot. Deze beperkte aansprakelijkheid is, naast fiscale redenen bij hogere winsten, een belangrijke reden om voor een BV-structuur te kiezen.

LET OP Het niet tijdig opmaken of publiceren van de jaarstukken en het uitkeren van dividend terwijl het vermogen van de BV niet toereikend is, zijn handelingen die kunnen leiden tot persoonlijke aansprakelijkheid van de DGA. Ook kan de Belastingdienst de

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

bestuurder van een BV in bepaalde gevallen aansprakelijk stellen voor belasting- en premieschulden van de BV. Dit is het geval bij het niet tijdig aan de fiscus melden van betalingsonmacht. Ook het aangaan van leningen door de BV kan tot persoonlijke aansprakelijkheid van de ondernemer (de DGA) leiden. In veel gevallen is een bank namelijk niet bereid een financiering aan een BV te verstrekken als de DGA niet medeaansprakelijk is voor deze lening.

TIP Ondanks het feit dat de DGA naast directeur van de BV ook aandeelhouder is, moet de BV toch een algemene vergadering houden en moet de algemene vergadering de besluiten op de formeel juiste wijze nemen om persoonlijke aansprakelijkheid te voorkomen.

TOEKOMSTVOORZIENINGEN

Toekomstvoor- ziening

Ook een ondernemer die onderneemt in de vorm van een BV, kan te maken krijgen met ziekte, arbeidsongeschiktheid en ouderdom en de daaraan verbonden risico's. Net als de eigenaar van een eenmanszaak moet ook de DGA hiervoor zelf voorzieningen treffen. Een DGA mag dan voor de heffing van de loonbelasting een werknemer zijn, waar het gaat om voorzieningen wegens ziekte, arbeidsongeschiktheid, overlijden en ouderdom heeft de wetgever toch aansluiting gezocht bij de status van ondernemer en de daaraan verbonden eigen verantwoordelijkheid. Zo kan een DGA veelal geen aanspraak maken op werknemersverzekeringen als de WW en de WIA. De DGA moet zich hiervoor zelf verzekeren. De premies voor deze particuliere verzekeringen zijn meestal aftrekbaar. De belasting is pas verschuldigd op het moment dat de verzekering tot uitkering komt.

AOW

Ook de DGA kan op zijn pensioenleeftijd een AOW-uitkering tegemoetzien. Een stapsgewijze verhoging van de pensioenrichtleeftijd van 65 naar 68 jaar is al een feit. In het geval van voortijdig overlijden voorziet de Anw meestal in een basisinkomensvoorziening voor de nabestaanden.

Aanvullend pensioen

Als de dga naast deze voorzieningen iets aanvullends wil, zal hij hier zelf actie op moeten ondernemen. Hij kan verzekeringen of lijfrentes afsluiten, sparen, beleggen of gebruikmaken van de mogelijkheden van banksparen. Lijfrentepremies en de inleg op bankspaarproducten zijn in het geval van een pensioentekort tot de zogeheten 'jaarruimte' aftrekbaar. Daarboven geldt onder omstandigheden de zogeheten 'reserveringsruimte'.

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Een DGA kan ook, net als andere werknemers, een echte pensioenvoorziening opbouwen. **LET OP** Tot 1 juli 2017 kon een DGA ook pensioen opbouwen in zijn eigen BV. Combinaties van pensioenopbouw in de eigen BV en extern verzekeren waren ook mogelijk. Voor het in het verleden opgebouwde pensioen kon de DGA tot 1 januari 2020 kiezen tussen de volgende drie mogelijkheden:

- Stopzetten van de verdere opbouw door het premievrij maken van het pensioen;
- Omzetten van het pensioen in een oudedagsverplichting;
- Fiscaal voordelig afkopen van het pensioen.

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Hoe nu verder?

Eenmanszaak

→ BV

VAN EENMANSZAAK NAAR BV

Veel ondernemers in het midden- en kleinbedrijf beginnen hun carrière als ondernemer in een eenmanszaak. In veel opzichten is de eenmanszaak voor een startende ondernemer die alleen aan de slag gaat vaak ook de beste rechtsvorm. De eenmanszaak scoort voor een startende ondernemer op de meeste punten goed:

- juridisch: duidelijk en transparant, weinig complex;
- fiscaal: door fiscale faciliteiten vaak gunstig m.u.v. zeer hoge winsten;
- financieel: de oprichting en instandhouding brengen weinig kosten met zich mee;
- aansprakelijkheid: persoonlijke aansprakelijkheid van de ondernemer, geen onderscheid tussen ondernemingsvermogen en privévermogen;
- toekomstvoorzieningen: mogelijkheid van opbouw via verzekeringen of banksparen.

In de loop van de tijd kan het voorkomen dat de rechtsvorm die ooit als gegoten zat, niet meer de juiste lijkt te zijn. Een mogelijkheid is dan om de eenmanszaak in te brengen in een BV. De inbreng van een eenmanszaak in een BV betekent een staking van de onderneming voor de inkomstenbelasting. De BV koopt als het ware de onderneming. Normaal gesproken moet de ondernemer dan afrekenen met de fiscus over de stille reserves en over het bedrag van de fiscale oudedagsreserve (FOR). Er zijn echter mogelijkheden om belastingheffing bij de overgang naar de BV te voorkomen. De ondernemer kan zijn onderneming ‘geruisloos’ of ‘ruisend’ inbrengen in de BV.

Geruisloos betekent dat de BV doorgaat met dezelfde boekwaarden als de eenmanszaak. De stille reserves gaan dan van de eenmanszaak over op de BV. De BV moet op enig moment nog belasting betalen over die stille reserves, maar voor nu geldt uitstel van de belastingbetaling.

Het is mogelijk om afrekening over de FOR te voorkomen door bij de BV een lijfrente te bedingen. Ook is het mogelijk het bedrag van de FOR af te storten bij een verzekeraar of een bank door het aankopen van een lijfrente of een bankspaarproduct.

De ondernemer kan zijn onderneming ook ‘ruisend’ inbrengen in de BV. Dit betekent dat de ondernemer moet afrekenen over de stille reserves en de FOR. Het is mogelijk om voor de stille reserves en de FOR een lijfrente te bedingen bij de BV. Op deze manier is de belasting pas verschuldigd als de lijfrente tot uitkering komt. De ondernemer kan belastingbetaling op deze manier uitstellen.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Het omzetten van een eenmanszaak naar een BV heeft naast fiscale en juridische gevolgen ook praktische gevolgen, zoals:

- het aanpassen van drukwerk en de website;
- het informeren van afnemers en leveranciers;
- het overschrijven van verzekeringen;
- het doorvoeren van een naamswijziging van bankrekeningen;
- de overschrijving van (een) auto('s).

Er komen veel aspecten kijken bij het omzetten van een eenmanszaak in een BV. Enkele vragen die daarbij zeker aan de orde komen zijn:

Hoe vindt de inbreng op aandelen plaats?

Inbreng

Allereerst rijst de vraag hoe hoog het aandelenkapitaal moet zijn. Het minimumbedrag van € 18.000 is afgeschaft. Omwille van externe financiers kan de ondernemer kiezen om een aandelenkapitaal van € 25.000 te storten. De volstorting van de aandelen kan geschieden door € 25.000 over te maken op een bankrekening van de BV. Ook kan de ondernemer in sommige gevallen kiezen voor een inbreng in natura. De ondernemer brengt zijn eenmanszaak met alle bezittingen en schulden dan in, in de BV.

Hoe vindt de financiering van de BV plaats?

Financiering

Voor grote investeringen kan de BV het geld aantrekken bij een bank. De bank zal verschillende voorwaarden stellen. Zo kunnen zij de DGA opleggen in privé borg te staan voor de lening. Het is ook mogelijk om aandelen te verkopen aan een investeringsmaatschappij die in ruil daarvoor ook nog onder gunstige voorwaarden geld wil lenen aan de BV.

Wie wordt/worden er bestuurder?

Bestuurder

In veel gevallen zal de eigenaar van de eenmanszaak ook bestuurder/directeur willen zijn in de BV. Hij wil immers zelf de touwtjes in handen houden. De ondernemer kan ook besluiten zelf alleen de aandelen te houden en bijvoorbeeld zijn zoon, de beoogde bedrijfsopvolger, directeur te maken van de BV.

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Wat zijn de bevoegdheden van de bestuurder en welke besluiten legt de bestuurder voor aan de algemene vergadering?

Bevoegdheden

De enig aandeelhouder en directeur, is zelfstandig bevoegd om alle rechtshandelingen in naam van de BV te verrichten. In het geval van meerdere bestuurders kunnen zij afspreken dat iedere bestuurder zelfstandig bevoegd is. Zij kunnen echter ook afspreken dat ze gezamenlijk bevoegd zijn. In het laatste geval moeten de bestuurders alle besluiten gezamenlijk nemen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om besluiten als het aannemen van personeel of het aangaan van een financiering.

In de statuten van een BV kunnen de oprichters opnemen of de algemene vergadering of de directie een besluit met een meerderheid van stemmen moet goedkeuren of dat de algemene vergadering of de directie een specifiek besluit unaniem moet goedkeuren. Ook kunnen de oprichters erin vastleggen dat de directie bepaalde besluiten altijd moet voorleggen aan de algemene vergadering. Denk hierbij aan het besluit een bedrijfspand aan te kopen. Deze afspraken kunnen aandeelhouders ook vastleggen in een aandeelhoudersovereenkomst.

Wat voor geschillenregeling komen aandeelhouders en bestuurders overeen?

Geschillenregeling

Hopelijk is deze bepaling nooit nodig, maar voor het geval dat zo mocht zijn, is het altijd goed dat hier op voorhand afspraken over zijn gemaakt. Ontstaat onenigheid tussen de bestuurders of tussen de bestuurder en de aandeelhouders, dan zullen de bestuurders en/of de aandeelhouders de bepaling van de geschillenregeling in moeten roepen. In de geschillenregeling kunnen aandeelhouders en bestuurders opnemen dat eerst zij eerst met een mediator in overleg gaan óf dat zij rechtstreeks de gang naar de rechter maken. **Tip.** Het inschakelen van een mediator gaat gepaard met minder kosten dan de gang naar de rechter. Het is dan ook aan te bevelen in de geschillenregeling op te nemen dat eerst een mediator aan tafel komt. Dit zou bijvoorbeeld zo maar eens de oud-eigenaar van de BV kunnen zijn.

Hoe persoonlijk is het aandeelhouderschap (over en weer aanbieden van aandelen indien bepaalde situaties ontstaan)?

Aanbiedingsplicht

Het kan zijn dat sprake is van een familiebedrijf dat al generaties lang in de familie is. De bestaande aandeelhouders kunnen dan afspreken dat iedere aandeelhouder zijn aandelen nooit mag aanbieden aan niet-familie. Ook kunnen de aandeelhouders afspreken dat iedere aandeelhouder zijn aandelen altijd eerst moet aanbieden aan de zittende aandeelhouders.

* Deze practice note maakt deel uit van *Fiscaal en meer*. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Koopprijs

Berekening koopprijs bij verplichte aanbieding aandelen

In de statuten kan bijvoorbeeld bepaald zijn dat een de erfgenamen van een aandeelhouder de aandelen verplicht moet aanbieden aan de andere aandeelhouders bij overlijden van de aandeelhouder. In de statuten kan verder al opgenomen zijn hoe erfgenamen van de overleden aandeelhouder en de overige aandeelhouders onderling de prijs dan moeten bepalen. Dit kan bijvoorbeeld een aantal malen de winst zijn. Ook kunnen zij afspreken dat drie accountants een berekening van de prijs maken en dat het gemiddelde van die waardebeoordelingen de prijs wordt. De oprichters van een BV hebben de vrijheid deze bepaling zelf te formuleren.

Holdingsstructuur

Is het noodzakelijk om een holdingsstructuur te realiseren?

Vaak wordt er gezegd: 'één BV is geen BV'. In de praktijk kiezen oprichters van een BV veelal voor een holdingsstructuur, oftewel: een holding- of beheer-BV met daaronder de werkmaatschappij-BV. De keuze is afhankelijk van het verwachte risico dat de BV zal lopen. Een dienstverlener die alleen werkt, vindt één BV misschien al voldoende. Bij veel personeel of grote investeringen kan een holdingsstructuur voor de beperking van het risico raadzaam zijn. In de loop van de jaren kan de werkmaatschappij-BV de winsten als dividend uitkeren aan de beheer-BV. Mocht op een later moment de werkmaatschappij-BV failliet gaan, dan staan deze gelden van de dividenduitkering veilig in de beheer-BV.

BV →

Eenmanszaak

VAN BV NAAR EENMANSZAAK

Er kunnen tal van redenen zijn geweest waarom in het verleden is gekozen voor een BV. Hoe weloverwogen die keuze voor een BV destijds ook geweest is, de argumenten die toen golden, hoeven nu niet meer te gelden. Misschien is de BV opgericht in een tijd dat de winst nog veel hoger was dan nu. Met alle fiscale faciliteiten is een eenmanszaak nu wellicht veel gunstiger. Dit is heel goed te berekenen. Terugkeer uit de BV is dan zeker een optie. Uiteraard mag de ondernemer andere factoren zoals de persoonlijke aansprakelijkheid daarbij niet uit het oog verliezen.

Terugkeer uit de BV

Voor terugkeer uit de BV is het mogelijk om gebruik te maken van fiscale faciliteiten. Dit voorkomt belastingheffing bij de overgang van de BV naar de eenmanszaak. De terugkeer uit de BV komt uitgebreid aan bod in de practice note "[Ruisende terugkeer uit de BV*](#)". Hier komt ook de [Geruisloze terugkeer uit de BV*](#) aan bod.

* Deze practice note maakt deel uit van Fiscaal en meer. Binnen dit online platform zijn deze items clickable en verwijzen ze naar rechtspraak, wetgeving en hulpmiddelen. Vraag een tijdelijke, kosteloze toegang aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Probeer Fiscaal en meer gratis

Deze practice note is onderdeel van Fiscaal en meer. Dit is dé complete online oplossing die u als MKB-adviseur helpt klanten snel en correct te adviseren. Binnen ons digitale platform worden de diverse practice notes ondersteund door bijpassende rekentools, modeldocumenten, videocontent en toelichtingen op de wet. Hiermee gaat u meteen aan de slag!

Benieuwd naar de voordelen? Vraag een gratis en vrijblijvend proefabonnement aan via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer